

nyelven vannak. Úgyhogy a tanulmányait, a továbbtanulását és a szakmáját ez nagymértékben segíti, személyiség fejlődését szintén.

E: *Mindenhol ilyen sikeres ez a program?*

B A: Nem mindenhol egyformán sikeres, mert vidéken, a kisvárosokban nagyon sokat szenvednek a tanárhiánytól. Egyre nehezebb elérni, hogy anyanyelvű tanárok elmenjenek tanítani egy kisvárosba, vagy hogy az igen jól képzett tanárok, akik nemcsak a szakmájukat ismerik, hanem az idegen nyelvet is tudják, elmenjenek tanítani egy kisváros állami iskolájába pedagógus fizetésért. Ezek nagyon komoly problémák.

E: *A rendszerváltás óta hogyan viszonyultak a különböző kormányok ehhez a képzési formához?*

B A: Változóan. Volt sajnos olyan évfárat, amikor a pótlék minimális volt, mert a rosszul értelmezett nemzeti érdekek kerekedtek felül. Minden követ megmozgattunk, de mégis nagyon visszavágták a támogatást, és egyre nehezebb volt megmagyarázni, hogy miért. Az előző kormány alatt 1995–96-ban esetleg a Bokros-csomag lehetett a magyarázat. Nagyon könnyen elhangzik, és nagyon negatív jelzővé válik időnként az „elitképzés”. Ha ezt helyegként rásütik valakire vagy valamilyen intézményre, akkor ez abszolút pejoratív jelentésű lehet. Nálunk nem az a fajta elitképzés folyik, amit pejoratívnak szabadna tekinteni. Mi szakmai, szellemi elitet képzünk, és ezt vállaljuk. Kimagasló eredményeket produkáló diákokká neveljük őket, és erre is törekszünk. De nem a gazdasági, vagy a politikai elit gyerekeivel dolgozunk. Ide ugyanúgy jár munkanélküli szülő gyereke, ugyanúgy kérnek szociális segítyt, vagy alapítványi segítyt, mint a leghátrányosabb helyzetű iskolában, és nem látjuk a Mercedeseket megállni az iskola előtt. A politika szerepet játszik abban, hogy minket hogyan ítélnek meg. Volt olyan miniszterünk az elmúlt években, aki felvállalta azt, hogy ő a nemzetköziből kizárólag a „nemzeti” iránt érdeklődnek, a „közi”-t felejtjük el. Nagyon bízunk benne, hogy az Európai Unióhoz való csatlakozás idején ez azért már nem hangoztatható.

E: *Kinek ajánlaná, hogy ilyen képzést indítson?*

B A: Csak olyanoknak, akiknél biztosítva van a megfelelő tanári gárda. Mert az, hogy a matek tanár már látott életében amerikai filmet, nem elég ahhoz, hogy ő a matematikát angol nyelven tanítsa. Ez persze nagyon durva példa, de valóban nagyon fontos a tanároknak mind a szakmai tudása, mind az idegennyelvi tudása. E nélkül a diák sem a tantárgyat, sem a nyelvet nem fogja tisztességesen tudni!

(az interjút Janni Gabriella készítette)

„Itt a vevő fizet, és a pénzéért eredményt vár”

Löffler Mariann, a Novoschool Nyelviskola Kft ügyvezető igazgatója

Educatio: *Honnan kapta a nevét az iskola?*

Löffler Mariann: Az egyik alapítónk a Novotrade volt, és onnan jött a név. Azóta ők már kiváltak az egészből, de a név megmaradt.

E: *Mikor alapították az iskolát?*

L M: Az alapítás szempontjából kétféle dátum van. Éppen most ünnepeltük az iskola alapításának tizedik évfordulóját, de az a mag, amelyik ezt az iskolát megteremtette, már 17 éve együtt van. Tehát 1983-ban jöttünk létre, akkor még Sektion Deutsch néven egy nagy nemzetközi nyelviskolai hálózatnak voltunk a magyarországi részlege. Aztán 1989-ben önállódtunk, de az alapító tagok a mai napig megmaradtak.

E: *Milyen szervezeti formában kezdtek működni 1983-ban?*

L M: Kisszövetkezeti formában. Ennek a nemzetközi nyelviskolai hálózatnak Magyarországon volt egy angol részlege, és mi voltunk a német részleg. Először az angol részleg jött létre, egy angol tanár alapította, akinek jó kapcsolatai voltak Angliában. Megkapta kintről az alapítási engedélyt, itt pedig a Művelődési Minisztériumtól kellett engedélyt kérnie egy magán nyelviskola alapításához. Ez volt az International House, nagyon jól csengő neve volt. Hét évig voltunk együtt, utána váltunk szét, és akkor alakította meg ez a német részleg az új iskolát. Én 1986-ig úgy dolgoztam, hogy a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskola nyelvi tanszékén voltam főállásban, és mellette voltam kezdő vállalkozó. 1986-ban úgy láttam, hogy a kettőt már nem lehet egymás mellett csinálni, és akkor el kellett döntenem, hogy a főiskolai karriert választom, vagy ezt a másikat, amit nem vállalkozói karriernek, hanem inkább iskola-építő karriernek mondanék. És akkor úgy döntöttem, hogy ezt választom.

E: *Ez nagyon előrelátó döntésnek bizonyult.*

L M: Úgy gondolom, hogy nemcsak előrelátó voltam, hanem nagyon bátor is, mert akkor egy ilyen kilépés egy főiskoláról még kisebbfajta cirkusszal járt. Azonnal ki kellett lépnem, mert közös megegyezéssel nem akartak elengedni, bár tanév vége volt. Akkor ez még különböző szankciókkal járt. De az az oktatás, ami ott folyt, engem nem elégitett ki, valami mást akartam.

E: *Pedig ezen a főiskolán fontos lehetett az idegennyelv-oktatás.*

L M: Igen, nagyon fontos volt, egy nagyon nagy és nagyon jó nyelvi tanszék volt ott. Én 1980-ban kerültem oda, amikor hazajöttem Németországból. Akkor én már ismertem a nyugat-német és a kelet-német, valamint az osztrák nyelvoktatási helyzetet és módszereket, és rájöttem, hogy mi nagyon-nagyon kezdetleges szinten vagyunk. Nem vettünk tudomást arról, hogy már vannak új tankönyvek, vannak új módszertani irányzatok, vannak újabb kimeneti követelmények, és vannak olyan technikai eszközök és módszertani eljárások, amelyeket meg kellene ismernünk. A főiskolán, annak ellenére, hogy fontos volt, még mindig nagyon hagyományos volt a nyelvoktatás. Pontosan olyan volt, ahogyan annak idején én tanultam a nyelvet, és az már elég régen volt. A jegyzetek sem voltak korszerűek. Amikor audio-vizuális eszközöket kerestem, kiderült, hogy tele kazettákkal a raktár, mert valahonnan ajándékba megkapta a főiskola ezeket, de azóta is ott porosodtak, senki nem akart tudni róluk. Ahhoz, hogy az ember egy magnót vagy egy írásvetítőt bevigyen a terembe, vagy egy anyagot lemásoljon, külön engedélyre és külön szervezőmunkára volt szükség. Nekem ehhez nem volt energiám, inkább úgy gondoltam, hogy ehelyett megteremtsek egy másik nyelvoktatási lehetőséget azoknak a tanároknak, akik ugyanígy éreznek, mint én, és azoknak a tanulóknak, akik nyitottak valami más iránt. Nem mondom, hogy simán ment ennek az új dolognak a bevezetése, mert azért a tanároknak is benne volt a hagyománytisztelő, meg a szokásokhoz való ragaszkodás, hogy „jó ez így”, meg „mi is így tanultunk”. De mégis a mi iskolán volt az, amelyik a 80-as évek közepén elkezdett új módszerekkel és Magyarországon még ismeretlen tankönyvekből tanítani, és itt még teljesen ismeretlen vizsgarendszer szerint vizsgáztatni. Ez visszahatott az oktatás egész rendszerére, vagyis egészen

másfajta oktatást tett szükségessé. Megrendeztük a nagy nyugat-német tankönyvkiadók bemutatóit, amelyeken több száz német tanár vett részt, és ez akkor az újdonság erejével hatott.

E: *Hol működött ez a kisservezet?*

L M: Béreltünk egy lakást, aztán ahogy terjeszkedtünk, béreltünk még egyet. A német részleg a Dohány utcában kezdett egy három szoba hallos lakásban. A gyerekszoba volt a titkárság, a konyha volt a tanári, a hall volt a váró, a recepció és a könyvtár, két szobában tanítottunk, és a fürdőszobában, a kád szélén ülve beszéltük meg az iskola jövőjét. A spájzban pedig szigorúan elzárva őriztünk egy fénymásolót, amit több hónapos konspirációval nagy nehezen sikerült hivatalosan behozni az országba. De ez szigorúan el volt zárva és minden egyes feladatlap-másolatból el kellett tennünk egy példányt. Szóval ez igazi hőskorszak volt.

E: *Hogyan foglalkoztatták a tanárokat?*

L M: Talán 4–5 ember volt főállásban, a többi hús pedig mellékállásban dolgozott.

E: *Hány tanítványuk volt?*

L M: Rengeteg. Újságban hirdettünk, és amikor az első beiratkozást szerveztük, a második emeletől a kapuig álltak sorban az emberek.

E: *A tanároknak ez jó keresetkiegészítés volt?*

L M: Igen. Már akkor magasabb óradíjat tudtunk fizetni, mint ha valaki túlórárt vállalt volna a saját iskolájában. Úgy emlékszem, hogy akkoriban 4000 Ft volt a havi tandíj nálunk és 200 Ft volt a tanári óradíj.

E: *Milyen körülmények között tudott működni a szocializmusban egy ilyen vállalkozás?*

L M: Szövetkezeti üzletrészünk volt, könyveltük a bevételeket és a kiadásokat, és ha volt egy kis nyereség, akkor azt visszaforgathattuk. Én voltam a részlegvezető és egy kolleganóm volt az irodában, aki segített. Én voltam a szekcióvezető és a mindenes is egyben. Volt osztalék is, vagyis ha maradt a nyereségből, akkor azt év végén kioszthattuk, mint egy rendes szövetkezetben. Kevésbé vonták el a hasznunkat, mint most, úgyhogy meg voltunk elégedve.

E: *Mégis kiváltak a szövetkezetből.*

L M: Igen, 1989-ben kiváltunk és megalapítottuk a Novoschoolt. Ez csak úgy volt lehetséges, hogy a Novotrade nagyon sokat segített nekünk. Az igazgató fantáziát látott bennünk, és nemcsak a nevét adta a vállalkozáshoz, hanem az induló tőke egy részét is. Kft formában hoztuk létre az iskolát, mert akkor erre már lehetőség volt. A Novotrade megvette a FÖMÓ-tól a Balaton mozi hosszú távú bérleti jogát, két év alatt átalakítottuk az épületet, és 1989-ben már odaköltöztünk. Mivel a mozinak elég nagy belmagassága volt, föl lehetett húzni belül egy födémot, kialakítottuk a tantermeket, irodákat, egy szép klubhelyiséget, recepciót, büfét, vagyis mindazt, ami egy iskolához kell. Jelenleg hat tanterem van az épületben, de ezen kívül még két helyen bérelünk termeket a városban. Négy vagy öt év után a Novotrade kivált az iskolából, előbb átadta a tulajdonjogát a Magyar Külkereskedelmi Banknak. Tőlük pedig mi, tanárok kivásároltuk a részvényeket, úgyhogy most már mi, magánszemélyek vagyunk a tulajdonosok. Rajtam kívül még két tanár a tulajdonos és egy külföldi állampolgár.

E: *Eszerint töretlen volt az iskola fejlődése.*

L M: Igen. A Dohány utcában még csak néhányan voltunk főállásban, amikor átköltöztünk az Üllői útra, akkor már több alkalmazott volt, jelenleg pedig egy húsz fős stábot vezetek, akik a különböző feladatokat látják el. Jelenleg már egy ekkora stáb szükséges ahhoz, hogy úgy szolgáljuk ki a tanárokat és a tanítványokat, hogy az iskola jól működjön. Erre a jelentős létszámú munkatársra azért van szükségünk, mert már régen nem csak német nyelvet tanítunk. Sokszínűvé vált a profilunk, folytatunk nyelvoktatást, vizsgáztatást, vállalati továbbképzést, átképzést, szakképzést, tanártovábbképzést.

E: *A szakképzést mióta csinálják?*

L M: 1991-ben kezdtünk szakképzéssel foglalkozni. Észrevettem, hogy a 90-es évek elején, amikor még sok gyerek volt és a felsőoktatás nem volt olyan nyitott, mint ma, a szülők nem tudtak mit kezdeni a gyerekeikkel érettségi után. Ugyanakkor a szaporodó vállalkozásokban nagy szükség volt idegen nyelvet beszélő és alapvető adminisztratív skill-ekkel rendelkező alkalmazottakra. Akkor én kiugrottam Bécsbe, és megnéztem, hogy ott ezt hogy csinálják. Aztán a bécsi kamarával együtt, egy fél év alatt adaptáltunk egy kinti képzési formát, és elkezdtünk képezni office-manager-eket. Nemcsak nyelvet tanítottunk nekik, hanem számítástechnikát, gépelést, protokollt és egy kis közgazdaságtant, irodatechnikát és irodaszervezést is. Mi voltunk az elsők Magyarországon, akik ezt a képzést elindították. Akkor ez még nem is volt szakma. Képeztek titkárnőket, vagyis tanítottak gyors- és gépírást, de azok a titkárnők nem voltak képesek önálló munkára. Amikor én kint voltam Bécsben, azt láttam, hogy a mostani cégek már olyan titkárnőket keresnek, akik sokféle feladatot képesek önállóan megoldani és nyelveket is tudnak. Itt volt egy 18–19 éves érettségizett korosztály, amelyik erre teljesen alkalmas volt, és akkor úgy gondoltam, hogy ez egy jó dolog. Azóta persze a szakmai képzésünk is bővült. Képezzük tovább az office-managereket, akikből azóta „irodavezető” lett, és a szakma OKJ számot is kapott. Ezenkívül csinálunk átképzést alapfokú számítógépezőknél és csinálunk nyelvi továbbképzést munkanélkülieknek. Tavaly pl. 35 és 50 év közötti tartósn munkanélküli hölgyeket vezettünk vissza a munka világába irodai ismereteket nyújtó átképzéssel. Jelenleg 69%-uk már elhelyezkedett. Mi tehát szakmai képzést is csinálunk, de csak olyat, amelynek köze van a nyelvhez. Nem akarunk az eredeti szakmánktól túlságosan elrugaszkodni. Egy idő után a német nyelv mellett a tanítványok az angolt is igényelték, így 1991-ben felvettük az első angol tanárt. Jelenleg pedig már magasabb az angol óraszám, mint a német, és most kezdtük el a franciát is.

E: *A szakmai képzés jóvoltából részesülnek a Szakképzési Alapból?*

L M: Nem, mi csak fizetünk a Szakképzési Alapnak, mert nem vagyunk szakközépiskola.

E: *Mennyire nyereséges manapság egy ilyen nyelvviskolai vállalkozás?*

L M: Minket éppen úgy adóztatnak, mint bármely más vállalkozást, holott ez a vállalkozás nem gépekkel dolgozik, hanem kizárólag emberi munkaerővel. Márpedig az emberi munkaerő a legdrágább, vagyis a tanárok és az alkalmazottak bére. Ugyanakkor az ilyen humán szolgáltatásokért nem lehet a piacon annyit kérni, amennyit ahhoz kellene, hogy nyereséges legyen. Nagyon szerény nyereséggel működünk.

E: *Hogyan születnek meg a vállalkozáson belül a fejlesztési döntések?*

L M: A döntéseket formálisan a közgyűlés hozza, gyakorlatilag pedig az a szűk szakmai stáb, amelyik az iskolát működteti. Nagyon tehetséges kollégáim vannak, és ha valakinek van egy ötlete, megnézzük, hogy lehetne megcsinálni, kidolgozzuk a koncepciót és megvalósítjuk. Három évvel ezelőttig úgy működtünk, hogy mindent én irányítottam, és minden hozzám tartozott, de akkor rájöttem, hogy ezt nem bírom tovább. Akkor megkértem egy fiatal közgazdászt, hogy jöjjön el és szervezze át az iskolát. Átvilágította és átszervezte az egészet, ill. csinált belőle egy profi vállalati struktúrát, ügyvezető igazgatóval és részfeladatokra szakosodott szakmai részlegekkel. Mindezt természetesen nem egyedül csinálta, hanem heteken keresztül beszélgetett velünk arról, hogy mit hogyan akarunk, és így együtt küszködtük ki magunkból az új struktúrát. Jelenleg van egy szakmai részlegünk, ahová az oktatás és a vizsgáztatás tartozik, van egy szervezési részleg, amely megszervezi az ehhez szükséges feltételeket, van egy sales és marketing részleg, és van egy üzemeltetési részleg, amely a fizikai kondíciókat biztosítja. Ez összesen húsz embert jelent, és ezen felül vannak a tanáraink, ami további 50–60 fő. A tanárok között van tíz főállású és a többiek óraadók.

E: *Honnan jönnek az óraadó tanárok?*

L M: Nagyon sokan szabadúszók, és van, akinek van egy főállása középiskolában, vagy egyetemen, főiskolán.

E: *Hogy kerülnek az iskolába a tanárok?*

L M: Általában ismeretségi alapon, egyik hozza a másikat. Tanári állást eddig még nem hirdettünk.

E: *Van valamilyen felvételi kritérium?*

L M: Természetesen. Mi „minősített” nyelviskola vagyunk, tagjai vagyunk a Nyelviskolák Szakmai Egyesületének. A minősítésnek vannak feltételei, amelyeket a nyelviskolák közösen alakítottak ki, és ezt mi szigorúan be is tartjuk. Mindenek előtt beszélgetünk az adott nyelven a tanárral, hogy kiderüljön, a nyelvtudása megfelelő-e. Erre sajnos nem elég garancia a felsőfokú diploma, nagyon sok frissen végzett tanárt el kellett utasítanunk azért, mert nem volt kielégítő a nyelvtudása.

E: *Milyen diplomához ragaszkodnak?*

L M: Mindegy, hogy főiskolai vagy egyetemi diplomája van, vagy esetleg utolsó éves hallgató az egyetemen. Módszertanilag pl. azok a legjobbak, akik a három éves angoltanár-képzésből jönnek. Tehát van a célnyelvi beszélgetés, utána hospitálnak egy csoportban, és tanítanak is ebben a csoportban, amit megnéz a vezető tanár. Ha ezeken az akadályokon átment valaki, akkor szerződünk vele.

E: *Mennyi itt egy tanár átlagos keresete havonta?*

L M: Ez üzleti titok. Erről a nyelviskolák általában hallgatnak. Ha országosan nézzük, azt tudom mondani, hogy a nyelvtanári óradíjak 1000 és 2500 Ft között mozognak. Természetesen nagy különbség van a vidéki és a budapesti nyelviskolák között.

E: *Honnan jönnek a diákok?*

L M: Van már egy „törzsvevő” körünk. Hirdetünk is, de a diákjaink 85%-a személyes referenciák alapján kerül ide.

E: *Hány diák tanul itt egyszerre?*

L M: Ezres létszámunk van, de ezen felül vannak a vállalati tanfolyamaink. Manapság ezt már nem diákban számolják, hanem éves óraszámban, mert ez mérhetőbb, hiszen a diákok különböző hosszúságú tanfolyamokra járnak. A tavalyi óraszámunk 26 500 óra volt.

E: *Kikből kerülnek ki a tanítványok?*

L M: Többnyire fiatal felnőttek, de a délutáni és a nyári tanfolyamokon sok a középiskolás és a főiskolás. Az átlagéletkor 30 év körül lehet. Ebben annak is szerepe van, hogy jelentős részt vállalunk a munkanélküliek átképzéséből, nagyon jó a kapcsolatunk a Fővárosi Munkaügyi Központtal. Rendre megnyerjük a pályázatokat, és főként közép- vagy felsőfokú szakmával rendelkező fiatal felnőttek átképzésében veszünk részt, akiknek az elhelyezkedéséhez nyelvtudásra van szükség. Nagyon sok olyan diplomás is jár hozzánk, aki nálunk szerzi meg a nyelvvizsgáját, amivel jobban el tud helyezkedni.

E: *Mi a tapasztalata arról, hogy milyen nyelvtudással kerülnek ki a gyerekek jelenleg a közoktatásból?*

L M: Én ennek csak egy szeletét látom, mert általában nem az elit gimnáziumokból jönnek hozzánk a gyerekek, hiszen ők az érettségi után egyetemre kerülnek, hanem a közepes vagy gyenge gimnáziumokból és a szakközépiskolákból. Ezek a gyerekek már az általános iskola 3–4. osztályában elkezdték nyelvet tanulni, tehát 19 éves korukban egy 8 éves nyelvtanulási múltra tekintenek vissza. Ha azzal számolok, hogy hetente 3–4 órájuk volt és csak a középiskolát számolom, tehát négy évet, akkor is egy 360–400 órányi nyelvtanulás van mögöttük. Ennyi idő alatt egy magyarországi alapfokú nyelvvizsgára simán fel lehet készíteni az embereket. Ha viszont 8 évvel számolok, akkor az már 720 óra, és ennyi idő alatt már egy

középfokú nyelvvizsga szintre lehet eljutni. Ehhez képest a fiatalok nagy része olyan nyelvtudással kerül hozzánk, mintha 60 és 120 óra között tanult volna nyelvet. Tehát kezdőnek vagy újrakezdőnek tudjuk őket besorolni. Ezt az eredményt én nagyon elkeserítőnek tartom. Elkeserítő, amikor bejön hozzánk egy frissen érettségizett gyerek és a 2-es szintet tudja csak teljesíteni. A közoktatás óraszámában benne van, hogy a gyerekek két alapfokú vagy egy középfokú nyelvvizsgának megfelelő tudással lépjenek ki az iskolából, de ez mégsem valósul meg a gyakorlatban. Ez mindenképpen azt jelenti, hogy az iskolákban nem hatékony a nyelvtanítás. Vagy a gyerekek nem eléggé motiváltak, tehát a nyelvet is úgy fogják fel, mint a többi „nem szeretem” tantárgyat, nem érzik annak a szükségességét, hogy nyelvet tanuljanak, vagy a tanári módszerekben van a hiba. Úgy tapasztalom, hogy nagyon sok helyen még mindig nem kommunikálni tanítják a gyerekeket az iskolában, hanem az olvasásos-fordításos módszert alkalmazzák. Mi többek között tanár-továbbképzést is tartunk német nyelvtanároknak, és ott látjuk, hogy a tanároknak milyen nagy igény van arra, hogy megtanuljanak a jelenleginél korszerűbb, eredményesebb módszerekkel tanítani.

E: *Mitől hatékonyabb egy piaci nyelviskola?*

L M: Nálunk sem magasabb a heti óraszám, de itt keményen megdolgozik a tanár is és a diák is az eredményért. Mi eredmény-orientáltabban és siker-orientáltabban dolgozunk. Hajt a pénzért a tanítvány és hajt a minőségi követelmények miatt a tanár. A piaci oktatás abban különbözik a közoktatástól, hogy itt a vevő fizet és a pénzért eredményt vár, és ezért a tanárnak nagyon keményen meg kell dolgozni. Nálunk egy tanár nemigen engedheti meg magának, hogy egyszer is indiszponáltan, vagy készületlenül menjen be az órára, hogy unalmasan tanítson, vagy dolgozatot írasson egész órán. Mi a rendelkezésünkre álló 45 percben megpróbáljuk nagyon hatékonyan azt tanítani, amire a diáknak az életben és a munkájához szüksége lesz. Nagy különbség az is, hogy hozzánk csak olyan diákok járnak, akik tanulni akarnak. A motivációnak nagyon nagy szerepe van.

E: *Mekkora a szerepük a technikai eszközöknek?*

L M: Ezek csak eszközök, a tanártól függ, hogy mennyire hatékonyan használja őket. Gazdag nyelvi könyvtárunk van, a legnagyobb nyelvtanári könyvtárak közé tartozik az országban, 5000 kötettel és hangtárral. Berendeztünk a diákoknak is egy médiatékát, ami egy önálló tanulási központ, ahova óra után bemehetnek és önállóan tanulhatnak, saját ritmusuk és igényük szerint. Itt van magnó fejhallgatóval, vannak kazetták, számítógépes programok, amelyekkel addig gyakorolhatnak, ameddig akarnak. Magnót, videót és írásvetítőt természetesen az órán is használ a tanár, tetszése szerint, ill. a tanmenetébe illesztve. Minden nagy óraszámú csoportot két tanár visz, és az is előfordul, hogy egy-egy órát közösen tartanak.

E: *Mindenki ugyanabból a könyvből tanít?*

L M: Általában megvan a kurzus-könyv, tehát ami annak a kurzusnak az alapja, és ehhez csinálnak a tanárok különböző kiegészítő anyagokat. Ez bekerül egy dossziéba, közös „kincses” válik, és mindenki azt használ belőle, amit akar. Egyébként mindig a legjobban bevált könyvből tanítunk. Most váltottunk németből alapkönyvet és készülünk rá, hogy angoltól is váltsunk. Persze mindig vannak speciális, pl. vállalati csoportok, amelyek más könyveket használnak.

E: *A diákok felvételi vizsgával kerülnek be az iskolába?*

L M: Csak azok, akik haladó csoportokba jelentkeznek, a kezdők közül mindenkit felvesszünk. Ha éppen nincs helyünk, akkor várólistára kerülnek, és ha összejön a minimális létszám, amivel már gazdaságilag kifizetődő elindítani a csoportot, akkor elindítjuk. Előfordult már, hogy felnőtt hallgatóinkról később kiderült, hogy dislexiások vagy diszgráfiasok. Ilyenkor megpróbálunk egyénre szabott módon segíteni nekik.

E: *Mekkorák a csoportok?*

L M: 7–8 fővel indítjuk és 13-mal bezárjuk. Ez az optimális létszám, mert itt még a beszédre elég idő jut. Egyébként pedig a Munkaügyi Központnál előírás is a 12–13 fő.

E: *Mennyibe kerül egy tanfolyam?*

L M: Egy 60 órás nyelvvizsga előkészítő tanfolyam nálunk most 30 ezer Ft. Általában most azokban a piaci nyelviskolákban, amelyek rendes helyen vannak, rendes tanári könyvtárat tartanak fent, tanártovábbképzést csinálnak és kiszolgálják a tanárt megfelelő technikai eszközökkel, foglalkoznak az ügyfelekkel és rendszeresen fizetik az adót és a TB-járulékot, 400 és 600 Ft közötti óradíjat kérnek a diákoktól. Aki ennél kevesebbet kér, ott valami biztosan nem stimmel. A mai nyelvoktatási piacon sajnos még mindig nagyon sok olyan vállalkozás van, ahol nem mennek tisztán a dolgok. Magam is találkoztam olyan esettel, hogy volt egy nyelviskola az Astoria környékén, amelyik meghirdette a tanfolyamokat, beszedte a pénzt, majd a két alapító felszívódott, se a tanárokat nem fizették ki, se a terembért, se az órákat nem tartották meg. Ezek nagyon rosszat tesznek a becsületes nyelviskolák hírnevének. Én nagyon remélem, hogy egy idő után tisztulni fog a piac, és a vevő nem fog bedőlni a villamosmegállókba kiragasztott „olcsó” hirdetéseknek, hanem körülnéz és érdeklődik, mielőtt beiratkozik valahová.

E: *Valóban a tisztulás felé halad a piac?*

L M: Sajnos még nem. Én úgy tapasztalom, hogy nagyon keményedik a verseny, mert egyre több a nyelviskola. Egy nyelviskola alapításához jelenleg semmi nem kell. Nem kell nyelvtanárnak lenni. Az ember bemegy az önkormányzathoz, kér egy vállalkozói igazolványt, felvesz egy-két nyelvtanárt és máris hirdetheti az „iskolát”. Állítólag jelenleg 2000 bejegyzett nyelvoktatási vállalkozás van, de még senki nem nézte meg őket közelről.

E: *Senki nem vizsgálja ezeknek a minőségét?*

L M: A Nyelviskolák Szakmai Egyesülete csak a saját tagjainak körében tud vizsgálni. Itt a „minősítés” rendszeres felülvizsgálatot jelent. A mi iskolánk pl. már harmadszor nyerte el a „minősített nyelviskola” címet, magas pontszámmal. Ilyenkor vizsgálják az oktatás minőségét, a menedzsmentet és a fizikai körülményeket is. Ez nagyon szigorú szűrőt jelent. Nem egy főiskolai vagy egyetemi nyelvi tanszék ill. középiskola kihullana ezen a rostán. De aki nem tagja az egyesületnek, az gyakorlatilag azt csinál, amit akar. A fogyasztó ezeknek teljesen kiszolgáltatott, de nem kellene annak lennie, ha egy kicsit odafigyelne arra, hogy hova iratkozik be. Az egyesület már kilenc éve létezik, és azóta próbálja országosan is terjeszteni, hogy figyeljen oda a vevő arra, hogy kinél, mit rendel. Mindezek ellenére a kapualji nyelviskolák háborítatlanul üzik a tevékenységüket. Még mindig nagyon sokan képzelik azt, hogy az oktatás olyan piac, amit érdemes meglovagolni. Jelenleg a törvény a taxisoktól pl. megköveteli, hogy legyen jogosítványuk és kamarai igazolványuk, a gyógyszerészeketől megköveteli, hogy legyen szakmai képzettségük, a nyelviskolát alapítóktól viszont nem követel meg semmit. Én azt remélem, hogy egy idő után a piac maga fogja szabályozni a helyzetet. Csak az a baj, hogy az a diák, aki egy ilyen sintér-nyelviskolába bekerül és ott csalódik, mert nem azt kapja, amit várt, általánosít, és azt mondja, hogy minden nyelviskola ilyen, és esetleg teljesen elmegegy a kedve a nyelvtanulástól.

E: *A vizsgáztatási jog nem minősíti az iskolákat?*

L M: De igen, a vizsgáztatási jog megszerzéséhez magas minőségi követelményeket kell teljesíteni. Mi pl. már 1989-ben rendelkezünk a Goethe nyelvvizsga jogával, az elsők voltunk Magyarországon, akik a müncheni Goethe Intézet vizsga-jogát megszereztük, és hosszú évekig egyedüliek is voltunk. Az valóban egy fontos mérce volt. Később megszereztük az osztrák

nyelvvizsga jogosítványát is. Aztán vannak nyelviskolák, amelyek pl. az angol Cambridge vizsga jogosítványával rendelkeznek. Az új nyelvvizsga-rendelet pontosan előírja a vizsgahelyek akkreditációjának feltételeit. Mi már ezen is szerencsésen túljutottunk.

E: *Ezek szerint ebben a nyelviskolában állami nyelvvizsgát is lehet szerezni?*

L M: Igen, de ez most egy kissé bonyolult. Annak idején mi azt hittük, hogy a nemzetközi nyelvvizsgák Magyarországon az állami nyelvvizsgával egyenértékű vizsgát fognak jelenteni, de sajnos ez nem így történt. A törvény megvan hozzá, a rendeletek megvannak, de a végrehajtás még nem igazán sikerült. Jelenleg annak, aki nemzetközi nyelvvizsgát tesz olyan drága és bonyolult tortúrán kell keresztül mennie ahhoz, hogy a vizsgáját magyar állami nyelvvizsgaként is elfogadtassa, hogy jobban megéri neki, ha a magyar nyelvvizsgát teszi le. A fordítás, a honosítás és a közjegyző több időt, pénzt és energiát vesz igénybe, mintha letenné az állami nyelvvizsgát. Ez nagyon sajnálatos dolog. Különösen akkor tűnik érthetetlennek a nemzetközi nyelvvizsgák terjedésének akadályozása, ha tekintetbe vesszük, hogy Magyarországon még mindig csak a lakosság 10–12%-a kommunikál jól idegen nyelven, miközben az európai átlag 40–45%. Annak ellenére, hogy Európában már mindenki tudja, hogy a fordítás nem az az alapvető nyelvi készség, amit meg kell tanítani, és mindenki tudja, hogy a nyelvtudásnak nemcsak három szintje létezik, hanem legalább hat, nálunk még mindig megpróbálják háromba sorolni a hatféle szintet, és még mindig fordítást kérnek az állami nyelvvizsgán. Ez olyan hagyománytisztelet, aminek nincs semmi értelme. Jelenleg egy nemzetközi nyelvvizsgára egészen másképp kell felkészíteni valakit, mint a hagyományos, „fordítós” állami nyelvvizsgára. Pedig a fordítás az idegen nyelv gyakorlati használatának az 1%-a, az esetek 99%-ában az idegen nyelvet beszélgetésre használjuk, vagy olvasás és hallás utáni megértésre. A fordításnál az anyanyelvet legalább olyan súllyal kell használni, mint az idegen nyelvet. Az idegennyelv-tanulásnak viszont az a célja, hogy az ember egy másik nyelvet tudjon használni az anyanyelve mellett. Ne fordítgasson, hanem akármilyen kicsi szókinccsel és akármilyen hibákkal is, de kommunikáljon. Próbálja meg akármilyen alacsony szinten is, de használni az idegennyelv-tudását. Tökéletes nyelvtudásra csak nagyon kevesen tudnak szert tenni, a nyelvtanulásnak az a célja, hogy megértsünk más embereket és megértsük velük magunkat.

E: *Ezek szerint ebben az iskolában nem lehet állami nyelvvizsgát szerezni.*

L M: Mi nemzetközi nyelvvizsgáztatási joggal rendelkezünk, de a nemzetközi nyelvvizsgabizonyítvány mellé kiadható lesz egy állami nyelvvizsga-bizonyítvány is, ami igazolja, hogy az illető milyen nyelvvizsgát tett.

E: *De ha mondjuk valaki csak magyar állami nyelvvizsgát szeretne...*

L M: Akkor mi megszervezzük neki, hogy letegye az ITK-ban. Jelenleg vizsga-rendszerek vannak akkreditálva, és ezekhez a vizsgaközpontokhoz tartoznak a vizsgahelyek, ahol a vizsga letehető. Mi is ilyen vizsgahely vagyunk többféle vizsgarendszernek.

E: *A nyelviskolák közötti rangsorban mekkora szerepe van a vizsgáztatási jognak?*

L M: Nagy. A nyelviskolák között piaci előnyt élvez az, akinek a vizsgáztatáshoz valamilyen köze van. Hiszen a nyelvtanulók Magyarországon vizsgacentrikusak, mindenkinek a papír kell. A vizsgáztatási jog tehát rangot jelent, csak az adminisztrációs terhek jelenleg túlságosan súlyosra sikerültek. De mivel az Európai Unióban a kvalifikációk kölcsönös elismertsége alapvető kritérium, úgy gondolom, hogy pár év múlva ezt az egész bonyolult szabályozást nyugodtan elfelejthetjük. Szerencsére már a hazai munkáltatók nagy része sem azt kéri, hogy valakinek ilyen vagy olyan papírja legyen, a nemzetközi munkáltatóknak pedig a Goethe vagy a Pitman nyelvvizsga tökéletesen meg fog felelni. Egyébként is a vizsga-papírok csak

addig lesznek ilyen fontosak, amíg ilyen kevesen tudunk idegen nyelvet. Ha mi is elérjük a 45%-ot, akkor ennek már nem lesz ilyen nagy jelentősége.

E: *Van-e az iskolának valamilyen aktuális fejlesztési terve?*

L M: Éppen most valósítottuk meg az egyik tervünket, mert megkaptuk az ISO 9001-es minősítést. Ez egy nemzetközi minősítési szabvány, amit eddig főleg az iparban alkalmaztak, és ami főleg a folyamatszabályozásra koncentrál. A minősítést független cégek végzik, ez egy egyéves munka volt. Szeretnénk megszerezni az ISO 2000-et is jövőre, mert ez egy még magasabb szintű minősítés. Szeretnénk bővíteni az iskolában az internetes hozzáférést, és szeretnénk minél több külföldi továbbképzésre küldeni a tanárainkat.

(az interjút Liskó Ilona készítette)

